

ОГЛЕДАЛО

ЧАСОПИС УЧЕНИКА И ПРОФЕСОРА СРЕДЊИХ ШКОЛА
БЕОГРАД 2017/2018 БРОЈ 8-9 ЦЕНА: 350 РСД / 8 КМ / 4 EUR

3. БЕОГРАДСКО ОГЛЕДАЊЕ

ПОЕЗИЈА • КРАТКА ПРИЧА • ЕСЕЈ

БЛАГОВЕСТ

Маша ГЕСЕН

САВРШЕНА СТРОГОСТ

Геније

и математички
успех столећа

Прича о
Грегорију
Парелману,
највећем
математичару
данашњице,
који је доказао
Поенкареову
хипотезу и
одбио милион
долара за то
достигнуће!

JP Službeni glasnik

www.slglasnik.com

www.klubglasnik.net

U svim knjižarama *Službenog glasnika*
i na telefone 011/30 60 578, 30 60 589,
e-mail: prodaja@slglasnik.com

ПРОСВЕТНИ ПРЕГЛЕД

Привредно друштво
ПРОСВЕТНИ ПРЕГЛЕД

Дечанска 6/3, Београд

Телефон/факс

011/3340-825

3239-096

3235-378

Железничка 40, Нови Сад

021/457-331

457-066

kontakt@prosvetni-pregled.rs

www.prosvetni-pregled.rs

- Издавач недељног листа просветних радника Републике Србије
- Издавач свих образаца евиденција и јавних исправа на српском језику и писму националних мањина за основне и средње школе
- Издавач Конкурса и Информатора за упис у средње школе, као и Конкурса за ђачке и студентске домове и за ученичке и студентске кредите и стипендије
- Издавач приручника и других публикација за наставнике и ученике

*Поуздан сарадник и савезник
свих који раде за боље образовање*

ОГЛЕДАЛО

Часопис ученика и професора
средњих школа Београд

Број: 8-9 Година: IV 2017/2018

Редакција:

Мирјана Мићић, Олгица Рајић,
Љиљана Маловић Козић, Мила Туцовић,
Нина Михаљинац, Анђела Плакаловић,
Предраг Обрадовић, Жарко Јањић

Главни и одговорни уредник:

Радивоје Благојевић

Технички уредник:

Лука Тилингер

Лектори:

Олгица Рајић
Наташа Марковић Атар
Милица Шаренац

Саветник:

Горан Обрадовић

Извршни секретар:

Стефан Благојевић

Издавач:

Информационо друштво
БЛАГОВЕСТ

рачун: 205-220697-22

+381 (11) 2281189

Јурија Гагарина 166А/97

Београд

ogledalo.blagovest@gmail.com

ogledalo.edu.rs

Сви текстови се рецензирају

Часопис излази тромесечно

Штампа:

Школски сервис *Гајић*
Београд

ОГЛЕДАЛО

ЧАСОПИС УЧЕНИКА И ПРОФЕСОРА СРЕДЊИХ ШКОЛА

Број: 8-9 Година: IV 2017/2018

Катарина Радивојевић као Мала богиња у филму
Чарлстон за Огњенку (2008) Фотографија: **Небојша Бабић**

БЛАГОВЕСТ

bobex

**AROMATERAPEUTSKA
ETARSKA ULJA
esencija i inteligencija biljke**

**Kozmetika napravljena od 100 % prirodnih
sastojaka, iz organske proizvodnje.**

**Proizvedena u Hand made tehnologiji, radi očuvanja
svih prirodnih elemenata u izvornom obliku
u krajnjem proizvodu.**

Veoma širok asortiman proizvoda

**Bobex natural Beograd
Kraljice Natalije 1**

+381.11.2687.236 • 062 / 8010.292

www.bobexnatural.com

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ УРЕДНИКА

- 17** Из бележнице препреденог професора
Радивоје Блајојевић

ТЕМА I - 3. БЕОГРАДСКО ОГЛЕДАЊЕ – ПЕСМЕ

- 25** Крв у пољу
Тања Малетић
- 25** Blut im Feld
Tanja Maletic
- 27** Носталгија
Лазар Букумировић
- 29** Реквијем
Тодор Ружић
- 31** Ужаси пакла и бола у Јасеновцу
Оливера Ненадовић
- 33** Pošto?
Dimitrije Veljović
- 36** Затвори се у ноћи
Маријана Радојевић
- 38** Сећаш ли се, Ведрана?
Хелена Будимир
- 41** У први дан недеље
Вељко Вујић
-

*Potpuna podrška
za računare i mrežu*

www.kio.rs

ОГЛЕДАЛО

43 Дон Жуан
Санела Јанковић

45 Potjernica
Ana Ivanović

47 Srebro
Marin Saran

48 У човечјој башти
Фарук Шахаји

49 Buđenje
Matea Martinović

50 Oktobarske kiše
Lejla Ćehić

52 Odlazak
Džemila Badić

53 Ponekad
Aleksa Vilić

56 Budući dijalog
Sima Pandurović

58 * * *
Фернандо Песоа

ТЕМА II - 3. БЕОГРАДСКО ОГЛЕДАЊЕ – КРАТКА ПРИЧА

63 Ирис
Душка Киса

65 Два, нула, четири, седам, три, два
Ђорђе Вучинић

68 „Јер све што љубимо, створили смо сами”
Бојдан Плавшић

70 Ograde
Petar Lučić

ОГЛЕДАЛО

- 73** Svako je negdje stranac
Naruna Bandić
- 75** Ратлук од руже
Тамара Аралица
- 78** Voz
Hana Rastoder
- 84** На перону
Бојдан Плавшић
- 85** Кокошињац
Миа Жабих
- 88** Није прва која се удала
Лука Лукић
- 90** Stranica iz dnevnika renesansnog čoveka
Ivan Filip Kovačević
- 92** Kasni Gost
Darja Devedžić
- 95** Недохватно
Александра Пејров
- 97** Ускршња авантура
Ђорђе Шайоњић
- 99** Kuverta
Adam Martić
- 101** У овој ноћи без јутра, ко је та светиљка са угла?
Лазар Живковић

ТЕМА III 3. БЕОГРАДСКО ОГЛЕДАЊЕ – ЕСЕЈ

- 106** Научна писменост и зашто је важна
Јелена Шпејгар
- 107** Scientific Literacy & Why Does It Matter?
Jelena Špegar
-

ОГЛЕДАЛО

- 109** Ко избегава критику, у ствари, не жели да зна
Маша Тиосављевић и Лука Вуловић
- 111** Тишина
Нађа Лукић
- 113** Човек пред вратима закона
Софија Дамњановић
- 115** О уметности и стварању
Ана Ефендић
- 117** Kada bih se svako jutro budio u drugom tijelu –
Dejvid Levitan
Anastasija Rudan
- 118** Јевтин морал и јевтина естетика, у бити, су
вређање правог морала
Лазар Злајић и Вићомир Здравковић
- 121** Положај и судбина уметника у данашњем свету
Теодора Сусаојевић
- 125** Pogled uperen ka zvijezdama
Alma Međedović
- 127** „I u ovo doba treba nam svetlost”
Maša Marković
- 128** Карл Маркс – философ који је одбијао
да буде философ
Невена Јаћимовић
- 131** Писмо
Најда Бучан
- 133** Zavičaju, želim da ti kažem...
Emin Biševac
- 134** Život
Anđela Miljenović
- 135** „Ниједан човјек није довољно паметан”
(Меша Селимовић)
Ламија Алић
-

ОГЛЕДАЛО

- 136** Слово љубве у 21. веку
Вељко Сворцан
- 139** Отуђење није пакао, него шанса
Емилија Узелац
- 141** 3. БЕОГРАДСКО ОГЛЕДАЊЕ
- 149** ОГЛЕДАЛОВА ранг-листа средњих школа
- 155** Борба без крви
Вељко Раговић

ТЕМА IV - ТЕЗА АНТИТЕЗА СИНТЕЗА

- 163** Максим Горки и филозофија личности XXI века
др Светлана Торњански Брашњовић
- 167** Руски песници 20. века
проф. Оливица Рајић
- 173** Oda Staljinu
Osip Mandeljštam
- 176** Mali i veliki autokrati
Vladimir Gligorov
- 176** Психоанализа, надреализам и Салвадор Дали
Љиљана Маловић Козић
- 182** Уметност успешне комуникације
Снежана Зимоњић

ТЕМА V - ФОРМА - - ПРЕДМЕТ ДУХОВНОГ ИНТЕРЕСА

- 189** Десет еколошких заповести
Проф. др Ђуро Шушњић
- 191** Dix commandements écologiques
PhD Ђуро Шунјић
-

ОГЛЕДАЛО

- 193** Шта пушаче штити од карцинома
Др Момчило Б. Ђорђевић
- 196** Оценом би требало подстицати знање,
а не истеривати незнање
Проф. др Милан О. Раскојковић
- 200** Речник грешака
др Срђан Дамњановић

ΟΓΛΕΔΑΛΟ

УВОДНА РЕЧ УРЕДНИКА

$\frac{2}{7}$ Линорез

Катарина Милосављевић 18'

Катарина Милосављевић: Песма

Уметничка школа Ниш

Ментор: проф. Ивана Станковић

ΟΓΛΕΔΑΛΟ

ИЗ БЕЛЕЖНИЦЕ ПРЕПРЕДНОГ ПРОФЕСОРА

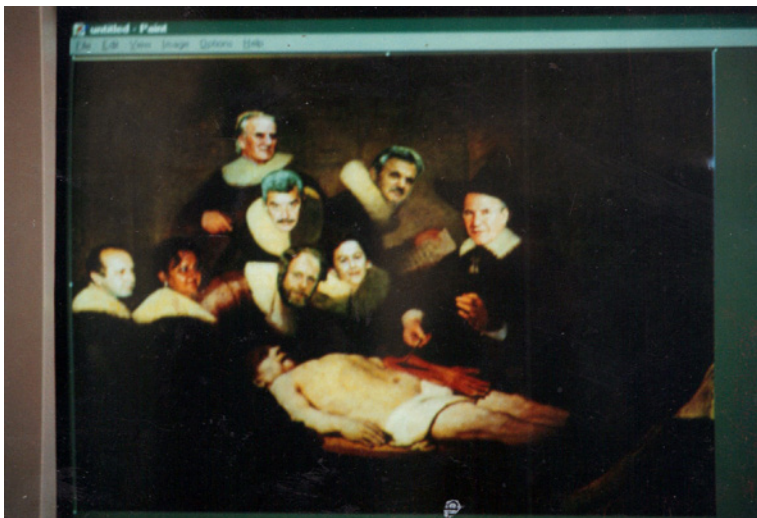
1. **Добио сам посао** и требало је из Сарајева да се вратим у родну Фочу. Директор школе Садик Врето ме је позвао да одмах дођем, већ троје примљених колега, Војислав Старовић, Борка Дракул и Меша Софразија, су увелико почели да раде, каже. Одговарах му да ћу доћи у време које је конкурсом предвиђено, јер ми је требало времена да се растанем са Сарајевом и волонтирањем у тамошњим дневним новинама, „Ослобођењу” и „Вечерњим новинама”. Радио сам у две школе и три зграде: Средњој стручној школи „Никола Тесла” и Гимназији „Симо Милошевић”; ни слутио нисам да ће доћи време, у будућности, да у Београду радим чак у четири најбоље гимназије – истовремено! У **Математичкој гимназији** – 21 годину, у **Шестој београдској** – 19, у **Четрнаестој** – 9 и у **Трећој** – 2 године... Говорио сам да је радити у Београду у једној школи исто као да се ради у некој паланци. То вам је као са рибама које у суштини „немају појма о води, јер немају антисредину“.

2. **У Фочи сам врло брзо препознат** као веома „слободоуман професор”, а то вам је просто тако, логично, када се после извесних година проведених у Сарајеву вратите у провинцију. Од осталих ме је разликовала и браон ташна од телеће коже преко рамена, коју сам први почео да носим у граду на Дрини, а коју сада у различитим величинама и дизајнерским варијацијама носе скоро сви мушкарци. Купио сам је по сниженој цени од хонорара за причу „**Унутрашња крварења**”, објављену по конкурс у сарајевском омладинском листу „**Наши дани**”. Жири, наиме, није доделио прве три награде, али је листу препоручио да откупи и објави, колико се сећам, 12 прича.

3. **Пуних 11 година** био сам хонорарни дописник београдске „Политике” из Фоче и Горњег Подриња, као и уредник школског листа „**Крила младости**” (У Београду сам уређивао листове „**Акко**” и „**МГ**”, те часописе „**МГ**” и „**Г6**”), листа који је цитиран, како у „Политици” тако и у „Илустрованој политици”. Прено-

ОГЛЕДАЛО

сили су пикантерије, попут оне да 372 родитеља није дошло на први родитељски састанак у Средњошколски центар, а редовно примају дечији додатак! Мој колега и ментор Желимир Тројер у дневнику је оставио забелешку: „Родитељском састанку родитељи не присуствоваше“!

Рембрант у Математичкој гимназији

Идеја: **Радивоје Благојевић**

Реализација: **Никола Тодић**

АККО (2000)

4. **Мој најдражи час** у професорској каријери био је у Ша одељењу Математичке гимназије, у мају 2001. године. На њему није проговорена ни једна једина реч! Цело одељење је целих **47 минута стојећи аплаудирало...** Од заглушног аплауза није се чуло ни звоно за крај часа. Када је професор физичког васпитања, Зоран Николић, који је по распореду требало да одржи следећи час, отворио врата учионице, немо и зачуђено је застао, а онда их исто тако хитро затворио, оставши збуњен на школском ходнику... У напомени сам записао колико дуго су ђаци аплаудирали... И данас сам поносан на тај запис. Када ме питају за објашњење, кажем да је била реч о великом међусобном поверењу!

5. **Опет, мој највећи гаф**, којег се и данас стидим, јесте што сам на почетку каријере на предлог професорке руског језика Мирославе Стевановић да пређемо на „ти“, одговорио да она мени може говорити „ти“, а ја ћу јој се обраћати са „Ви“, пошто сам млађи. Она ће ми касније подарити велики комплимент, река-

вши да личим на **руске грофове**. Тада сам носио белу кошуљу са руском крагном фабрике „Инкос” из Стоца, црни, сомотски сако фирме „Ник” Загреб и браду коју је у Фочи ретко ко носио, поготово не професор у настави.

6. Када сам из Београда долазио у Фочу и ћаскао са колегама, Неђом Никачевићем, Ненадом Лечићем, Војком Станковићем и Мићом Машићем, молили су ме да им причам о београдским гимназијама, посебно Математичкој. Питао бих какву причу желе, белу или црну? Најчешће су тражили да приповедам о изузетном ауторитету и мудрацу, Милану Распоповићу, вишегодишњем директору Математичке гимназије. Казивао бих им о његовој несхватљиво лакој комуникацији с људима, бриљантном вођењу Наставничког већа, одличним говорничким особинама, његовим хотимичним **парадоксима**, **„аристроктима”** међу реторичким фигурама. Једном приликом, када сам Распоповићу причао о тим фочанским разговорима, припоменуо сам му да сам им казао како је и он мени, после вредновања и разговора о мом раду у Математичкој, казао: „А, Благојевићу... Ти си бисер!” Распоповић је, када сам га касније на то подсетио, не дајући се збунити, узвратио: „Можда! Можда сам ја то и рекао!”

7. Моје троје деце похађало је три наведене гимназије. Као што им нисам бирао учитељице (додуше, син је, као и ја, имао учитеља, иако сам ја променио тројицу), нисам им бирао ни школе. Говорио сам да свако може имати своју учитељицу и сам своју гимназију, јер их у Београду има доста. Сам, пак, нисам могао да бирам, морао сам да предајем својој млађој ћерки и сину. На првом часу, те школске године, рекао сам да моја ћерка неће ни у чему имати привилегије, а неће ни остати без истих, уколико свима у одељењу буду на располагању. Целе школске године, никад им ја нисам поставио питање на одговарању, увек би то учинио, неочекивано, изабрани ученик. Обоје су у првом полугодишту (сви знају да је тада оцењивање било, руку на срце, реалније) имали закључену четворку. Коментар другарице мога сина из разреда био је: „Немојте породичну свађу преносити у учионицу!”. Док је ћерка одговарала непосредно пре закључивања оцено, ја сам је хвалио. Када су после мога часа ученици видели њену оцену у дневнику, одахнули су – и престали да буду сумњичави...

На крају школске године, када ученици преговарају о што вишој оцени и говоре о лакоћи поправљања постојеће, реалне, обично им испричам анегдоту из Шпанског грађанског рата. Франкови фашисти терају заробљене републиканце на камион, да их возе у брда, како би их тамо стрељали. Зима је сурова и хладна. Републи-

канац изусти како је хладно, да срце може да пукне. Стражар ће њему – „**а ми се још и враћамо**“. Кажем ја матурантима – лако је њима, они одлазе, а ми, професори, остајемо. Сличну реченицу чуо сам, много година касније, у филму „Лајање на звезде“.

8. **Постоји једна анегдота** из Треће београдске гимназије, из прве декаде децембра 2001. На почетку часа, док уносим оцене из контролног задатака и враћам радове, катедри прилази ђак и негодује што је добио „само четворку“. Реч је, подсетићу, о гимназији с највишим прагом бодова за упис у генерацији, у коју су обично примани само „вуковци“. Тај ђак је тврдио да његов рад нисам „ни прочитао“. Прихватио сам „игру“, рекавши како „ових дана због велике заузетости **не читам ни Андрића**, а камоли просечне ђачке контролне радове“. Изашао сам с том причом на брисани простор за добијања и губљења ауторитета, што је у школском простору питање „живота и погибиие“. Како сам те школске године предавао устав и права грађана у четири школе и 27 одељења, укупно 945 ученика (од којих 831 матуранат, док се у Математичкој Устав изучавао у трећем разреду), дао сам свима контролни са три питања, од којих је треће било: референдум. Тада су, према Уставу Републике Србије, поред факултативног, који је распрострањенији, била и три обавезна референдума: промена Устава, промена граница и смена председника Републике. Ко није навео та три одговора, није могао добити највишу оцenu. Замолио сам ученицу која је прилежно бележила моја предавања, да их прочита из своје свеске. Након што је прочитала, ученик који се бунио вратио се покуњен, на своје место. Занемели су и већ спремни други јуришници на жељене „петице“, које су им се све до тог тренутка некако необјашњиво указивале.

Десетак дана потом, 19. децембра, на слави Светог Николе, у стану породице Зорић на Дорћолу, ученици су препричавали ову анегдоту.

9. **Школског педагога** је имала само једна од пет гимназија у којима сам радио. Колегиница је више волела да се бави „едукацијом“ професора, него ученика. А ученика је скоро шеснаест пута више! Можда је то компензација за промашени смер андрагогије? Ко ће то знати!? Директор би јој бланко потписао распоред посете часовима, који би она потом најпре поставила на огласној табли, а потом га самоиницијативно мењала. Измена је посебно тешко падала млађим колегама, који би се таман припремили за посету. Тако је дошла на мој час, и то већ трећи или четврти пут. Лепо сам је најавио и питао да ли ће час „посматрати са учешћем или без учешћа“. Одговорила је: „Наравно, без учешћа“. Затим сам

пред њом и ученицима испричао догађај који се збио седамдесетих година XX века, у селу Пелагићеву код Градашца у Босни и Херцеговини. Село су посетили инспектори, не би ли проверили да ли је у фотографском паковању тачан број папира, који је, иначе, осетљив на светлост. Бројали су га и на тај начин уништавали, **не знајући шта раде**. На крају часа, колегиница ме је питала када можемо да поразговарамо о часу. Одговорио сам да немам поверења у њу, те да је сваки разговор излишан.

10. **Изнећу једну научну истину**, да опозиција више снажи власт од удворица и поданика. Подстиче је да буде увек будна и делатна. Ако погледате први број публикације брэнда „Куп“, једне гимназије, можете пребројати 17 аматерских фотографија директора школе. У дугом броју, следеће године, наћи ће се чак 20 нових фотографија истог директора. Шта закључити друго, после свега виђеног, него да је директор апсолутиста? Удворице и поданици, занесени „новопримљеном вером, уверењем, науком“, задовољни су – директор, свакако, то не би смео бити. Већ сам навео колико сам часописа уређивао, а само сам два пута ставио у школске новине групну фотографију са директором. Када је у ђачкој задрузи видео нови број, тадашњи директор је извадио новчаник, купио 100 примерака и поделио их ученицима.

Прозелитизам – тај патолошки облик подаништва чини ми се да је у експанзији.

Поданицима је важније добро се држати чопора (групе) и хорски мислити, него бити личност, индивидуа.

Савремени прозелити не би требало да станују у школама. У учионицу мора да улази **слободан и аутономан професор**. Нису ли људска слобода и своја, лична, највеће благо света?

Радивоје Благојевић

OGLEDALO
